

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: Bc. Barbara Kovářová

Název práce: Prediktory dezinformovanosti v období pandemie COVID-19 v české společnosti

Autor posudku: PhDr. Mgr. Petr Lupač, Ph.D.

Návrh klasifikace práce: *výborně*

Základní charakteristika práce.

Předkládaná práce se snaží na základě sekundární analýzy dat z výběrového panelového šetření realizovaného v ČR v období pandemie COVID-19 ověřit sérii hypotéz o faktorech dezinformovanosti. Práci považuji za velmi zdařilou, diplomantka provedla rozsáhlou rešerši literatury a dostupných datových zdrojů, vypracovala podklady, na jejichž základě jsme získali svolení k využití dat pro analýzu v diplomové práci, zorientovala se důstojně v poměrně bohaté spleti konceptů a teorií souvisejících s ověřovanými faktory, stanovila a důsledně obhájila relevanci ambiciózního cíle práce a pečlivým a systematickým způsobem samostatně data zanalyzovala. Práci lze vytknout nedostatky v přesnosti vyjadřování (které jsou problematické zejména v části interpretace výsledků dat), občasnou těžkopádnost v hledání správných slov, překlepy a pozůstatky předchozích editací textu. Nejedná se ale o systematický problém, který by zasahoval do konceptuální a argumentační roviny práce, vzhledem k celkové kvalitě práce je míra těchto nedostatků tolerovatelná. Diplomantka v práci prokázala argumentační a heuristické schopnosti při práci s rozsáhlou aktuální zahraniční literaturou i s datovým souborem. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji zvážit úpravu práce do publikovatelné podoby (zejména z hlediska jazykového a interpretace výsledků analýzy dat).

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

V úvodní části autorka jasně vysvětluje a obhajuje zaměření práce, oceňuji obhájení relevance práce na sociální i individuální rovině, i část vysvětlující relevanci vzhledem ke specifické situaci v České republice. Výzkumná otázka je rozložena do série již v úvodu poměrně podrobně vysvětlovaných hypotéz, v závěru práce se k výsledkům založeným na ověřování těchto hypotéz autorka vrací a konfrontuje je s aktuální literaturou a situací v ČR.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Zvolené postupy analýzy dat jsou stanovené adekvátně, empirická část se vyznačuje pečlivostí, autorka poměrně detailně postupně vysvětluje všechny prováděné kroky.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Ano.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Ano.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Ambiciózní stanovení cíle vedlo autorku k nutnosti v teoretické části pojednat vícero komplexních témat, jako je například polarizace či důvěra, u kterých existuje obrovské množství relevantní literatury. Diplomantka se s touto výzvou popasovala podle mého názoru velmi důstojně a dokázala vypracovat strukturovaný, uspořádaný a provázaný text, který neselhává v hlavním úkolu, to jest vysvětlení základních obrysů zvolených konceptů ve vztahu k hlavnímu tématu práce. Toto vysvětlování je současně vedeno zřetelem k datovému souboru, kdy je čtenáři srozumitelné přemostění mezi teoretickou částí a způsobem měření konceptů v datovém souboru. V této šíři a kombinaci pojednávaných konceptů považuji teoretickou část práce za originální nejen v českém kontextu. Oceňuji samostatnost a rychlost, s jakou byla diplomantka schopná získat vhléd do většího množství zahraničních odborných diskuzí. Příkladem může být, že diplomantka při pojednání o vlivu homogenity sociálního/komunikačního prostředí nezůstává u populární, i v odborných kruzích stále dominantní, teze, vycházející již z Granovettera, že popularita dezinformací je způsobena uzavíráním lidí do informačně/sociálně homogenních mikrosvětů (viz s. 19).

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Empirickou část práce považuji za zdařilou, autorka správně ověřuje nutné předpoklady realizovaných analýz, ověřuje vnitřní konzistenci konstruovaných škál a využívá při tom i pokročilé metody analýzy dat (faktorovou analýzu). Trochu nezvyklé pro mě bylo barevné odlišení v tabulkách, přehlednosti by také prospělo, pokud by v tabulkách nebyly uváděny celé otázky, ale jen rozšířené názvy/labely proměnných. Při interpretaci výsledků diplomantka nevhodně volí pojem trend (s. 69) a interpretuje výsledky o vztahu mezi proměnnými pomocí pojmu kauzalita (srov. např. závěr na s. 74), což je začátečnická chyba – zde bych jistě volil opatrnější slova.

V případné diskusi by mě zajímalo, proč autorka ve faktorové analýze volila rotované řešení? Jaké jiné metody analýzy dat zvažovala a proč přistoupila právě k finálně realizované kombinaci?

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Část „Diskuze“ je poměrně rozsáhlá a interpretace z výsledků analýzy dat jsou v souladu s výsledkovou částí práce. Trochu matoucí je zařazení části Diskuse (4.1) do kapitoly Shrnutí (4). Část „Diskuze“ je poměrně extenzivní, autorka se postupně věnuje každé ze zjištěných skutečností ve světle dosavadní literatury k tématu a situace v ČR. V této části textu pak autorka upozorňuje i na neintuitivní zajímavá zjištění, která by zasloužila další prozkoumání (např. vztah mezi subjektivním vnímáním politické informovanosti a dezinformovaností na s. 69). Nechybí

pojedenání o limitech práce a vyvození možných dalších směrů výzkumu, vyplývajících z této diplomové práce.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce naplňuje kritéria odborného textu, oceňuji pokročilý způsob užívání odkazů na zdroje, v textu je patrné odlišení vlastních myšlenek od myšlenek převzatých, autorka se zdroji argumentuje, řetězí je, vzájemně je konfrontuje.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Diplomantka využívá i na poměry diplomových prací velmi rozsáhlé množství aktuální zahraniční literatury i literatury klasické. Samotný seznam literatury, který je formátován do dosti zhuštěné (a tím nepřehledné) formy má 9 stran.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

V práci se objevují překlepy, místy poměrně závažné formulační nepřesnosti (například používání pojmu trend na straně 69), ve srovnání s předchozími verzemi práce ale diplomantka učinila velký pokrok a rozsah těchto chyb nepovažuji za závažný. Čtenář se občas také zastaví nad krkolomnými obraty či spojeními, jako např. „odvrat“ od něčeho, „díra“ ve výzkumu, či „zdravá společenská struktura“. Tyto někdy až novotvary dávají v daném kontextu smysl a svědčí o tom, že autorka pojednávané problematice rozumí, pro mě osobně jsou spíše dokladem svébytné bezstarostnosti či lehkosti, s jakou se diplomantka vyrovnala s artikulačními výzvami, doprovázejícími práci s poměrně náročným teoretickým materiálem.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Práci považuji za velmi zdařilou, a i přes zmíněné dílčí nedostatky ji jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Otázky a náměty k obhajobě

Pokud by se diskuse při obhajobě brzy vyčerpala, lze se diplomantky zeptat, co by při opakovaném psaní práce udělala jinak a co ji ve výsledcích práce nejvíce překvapilo.

Datum: 5.6.2024

Podpis: